

забезпечення розвитку обліку та фінансів аграрного сектору економіки в умовах глобалізації: IV Міжнар. наук.-практ. конф.: зб. тез та виступів: 18-19 верес. 2008 р. / відп. за вип. В. М. Жук. – К. : Юр-Агро-Веста, 2008. – С. 121–124.

8. Заяць В.М. Розвиток ринку сільськогосподарських земель / В.М. Заяць. – К. : ННЦ «ІАЕ» НААН, 2011. – 390 с.

УДК: 332.364

***О.В. Камінецька** аспірант кафедри
землепорядного проектування*

*(Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ)*

ДОБРОБУТ, ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІКИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Проаналізовано поняття добробуту, як показник економічного зростання. Досліджено методологічні засади вимірювання добробуту в економічній науці.

З переходом до ринкових умов господарювання і структурної перебудови економіки в країнах колишнього соціалістичного табору відбулись суттєві зміни в різних сферах життєдіяльності людини. Зокрема, змінилися рівень економічного виробництва, мотивація праці, величина доходів населення, методи розподілу і перерозподілу суспільних благ тощо.

Поєднання земельних відносин із соціально-фінансовими та розвиток на цій основі інвестиційно-інноваційних процесів аналізу рівня добробуту сприятимуть значно кращому використанню земельно-ресурсного потенціалу України.

Поточний рівень добробуту є тим фактором, який стримує людський розвиток або сприяє йому, створюючи додаткові стимули або обмежуючи можливості індивідів та населення в цілому щодо реалізації активної економічної поведінки та політики перерозподілу земельних ресурсів. На жаль, нині недостатньо дослідженою є система показників поточного рівня добробуту та динаміка добробуту населення України, що обумовлює необхідність подальшого вивчення закономірностей зміни рівня добробуту з метою розробки дійових заходів соціально-економічної політики.

Проблема вимірювання добробуту, аналіз залежності його динаміки від фази економічного циклу, виявлення впливу змін добробуту на подальші економічні перспективи є особливо актуальними під час економічної кризи.

Головним питанням добробуту в умовах ринкових земельних відносин є економічна оптимізація, яка розуміється як максимальна продуктивність витрат праці, досяжна при раціональному використанні земельних ресурсів.

Завдання вимірювання добробуту було сформульовано в науковій літературі ще за часів становлення класичної школи політекономії. Але якщо А. Смітом добробут ототожнювався з національним доходом (або багатством), що забезпечувало відносну однозначність його вимірювання, то з часом кількість підходів щодо вирішення цієї проблеми зросла, зважаючи на трансформацію розуміння сутності добробуту.[1]

Добробут є одним з показників якості життєдіяльності населення. На думку Т.М. Фертікової [2] під добробутом розуміється сукупність умов життєдіяльності людини (населення), які створюються під час виробництва, розподілу, обміну, споживання, формують ієрархію потреб та визначають рівень їх задоволення. Виходячи з цього визначення, поточний рівень добробуту формує характер поведінки економічних агентів, яка може сприяти або протидіяти економічному зростанню та економічній активності суб'єктів земельних відносин. Крім того, визначення динаміки добробуту є основою для прийняття управлінських рішень в соціально-економічній сфері. Вона дозволяє проаналізувати якість вже здійснених заходів державної політики, спрямованих на підвищення добробуту, і повинна бути аргументом для їх коригування.

Протягом останнього часу в науковій літературі проблемі визначення вимірювачів якості життєдіяльності приділяється достатньо уваги. Вирішенню цієї проблеми присвячено наукові розробки українських вчених, як О. Безтелесна, В. Близнюк, О. Грیشнова, А. Колот, О. Кошулько, Е. Лібанова, В. Мортіков та ін. Це пояснюється відносно низьким рівнем добробуту населення нашої країни, негативним впливом на нього протягом останнього часу фінансово-економічної кризи, а також відсутністю дійової державної соціально-економічної стратегії, спрямованої на підвищення рівня добробуту суспільства.

Продовжуючи думку Т.М. Фертікової, поточний рівень добробуту є тим фактором, який стримує або сприяє людському розвитку, створюючи додаткові стимули або обмежуючи можливості індивідів та населення в цілому щодо реалізації активної економічної поведінки. Тому дуже важливо застосувати адекватну систему показників поточного рівня добробуту, яка надасть можливість оцінити перспективи покращання якості людського життя та забезпечення економічного добробуту з метою удосконалення управління земельно-ресурсним потенціалом території.

Поточний рівень добробуту є тим фактором, який стримує людський розвиток або сприяє йому, створюючи додаткові стимули або обмежуючи можливості індивідів та населення в цілому щодо реалізації активної

економічної поведінки. На жаль, нині недостатньо дослідженою є система показників поточного рівня добробуту та динаміка добробуту населення України, що обумовлює необхідність подальшого вивчення закономірностей зміни рівня добробуту з метою розробки дійових заходів соціально-економічної політики. [3]

Проблемність визначення величини добробуту населення спонукала вчених до введення поняття економічного добробуту. Оскільки величину соціального добробуту неможливо виразити кількісною мірою, то вчені ввели поняття економічного добробуту, під яким розуміють частину загального добробуту, яка може бути виміряна за допомогою грошей.

В економічній літературі існує загальноприйняте визначення добробуту: “Добробут — це є позитивний фізичний, соціальний та ментальний стан, який є результатом діяльності не тільки індивіда, але й доступності суспільних благ та відносин з іншими людьми. Він є наслідком задоволення базових потреб, відчуття сенсу життя у людей та можливості досягнення важливої для них особистої мети та участі у суспільному житті.”.

Дослідження методологічних засад вимірювання добробуту в економічній науці здійснювалося в кількох контекстах:

1. Вимірювання суспільного добробуту. Це завдання вирішується в межах такого наукового напрямку, як економіка добробуту, переважно шляхом аналізу поточного стану і динаміки ВВП та нерівності розподілу багатства (доходів).

2. Вимірювання якості розвитку. Цей підхід передбачає розробку таких методик оцінювання якості життєдіяльності, які вимірюють результат забезпеченості благами для людського або соціального капіталу.

3. Вимірювання рівня та якості життя. Здійснюється за допомогою факторів, що обумовлюють доступність благ, та через визначення кількості наявних благ у індивіда (населення).

Висновки. Таким чином, здійснення земельної політики, що не підривала б стимулів економічної активності суб’єктів земельних відносин, але при цьому утримувала в прийнятному діапазоні рівень життя всього населення, залишається однією з ключових завдань сучасної економіки природокористування.

Список використаної літератури

1. Дrajниця С.А. Добробут населення України: проблеми та шляхи їх вирішення / С.А. Дrajниця // Університетські наукові записки. – 2013. – № 2 (46). – С. 303-309

2. Фертікова Т.М. Дослідження динаміки добробуту населення України / Т.М. Фертікова // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2010. – № 1 (3). – Том 2. – С. 338-346. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/bmnef/2010_1_2/45.pdf